

Turbók Attila

Légvételtől kifulladásig

Lehettél volna
elsők közt legelső,
de akkor még nem ismertelek.
Ténferegtem
a köröttem derengő
valóság kis csodái közt,
többszöri rejtélyes, alig ismert nővel.
Közülük egy szelíden félrehívott,
„légy a szerelmem”, suttogta szégyenlősen,
belém karolt és elvitt messzi földre,
a mihasznaságok kopár szigetére,
ott évdünk lázban, tűzhamvú estéken
néhány közös magányú éven át.
Egy narcisztikus széptevő
két drága lánygyermekkel is megáldott,
elszöktek tőlünk, mihelyt tehették,
átlendültek az óceán zsongó túlfelére,
hátuk mögé lökve
életük magyar időszakát.
Hazáról, múltból nem beszélnek,
szülőanyjukról is alig, akivel
kapcsolatunkat végül szertezilálta
az orcapirító korfuvallat,
a csapdalétre nem figyelő szempár
bandzsítása, a pénzre éhes
kétféle húzás.
Az ő vakrepülése, vakzuhanása
már nem az én történetem,
de arcomon az össze-vissza ráncok
az ő túléles körmének
lenyomatát őrzik.

TURBÓK ATTILA (1943) költő, újságíró. Utóbbi kötete: *Elsüllyedt tanú* (válogatott és új versek, Hét Krajcár Kiadó, 2021).

Elsüllyedt évek Atlantiszán
bolyongtam később,
múltam törmelékén, cserépszilánkon
tanultam járni, mezítelen talppal,
küszködtem túlnyomások
tömör ellenfalával,
fullasztó nyarakkal, züllés szégyenével,
mígnem bordazúzó tél zuhintott
pengeéles járdaszegélyre,
kórházi tükrök közé,
gödrömbe, hallgatásba,
 hogyan elveszítsek mindent, ami volt,
 és ne találjak semmit, ami lenne,
 hogyan önmagam kerengjem körbe-körbe,
 és kihűljön, ami még feltüzelne,
s mert zárva láttam minden kiutat,
váltam magamba mély alagutat,
csúfondáros ősz hunyorgott gúnyosan,
végül kinyögtem vékonyult szavakkal:
 mindent újra kell kezdeni
 légvételtől kifulladásig,
mert hibás volt a málhás terv, a szándék,
a vele járó porzó személytelenség.

Még nem ismertelek,
de hittem, megjelensz majd,
nem érdekelt átváltozások
kétes bonyodalma, csömör színe,
csupán az élt bennem
egyre fényesebben,
az én tisztulásom társát megleli,
az újrakezdés gyötrő gyönyörével.

Elhagytam a vágató brigádot,
a külön szobákban gyülekezőket,
a másokra mindig terhelőt találó
ítészeket, az új irigyeket,
belőled nyertem fényt, gyermeki lényed
kagylóiból üde tengerzúgást,
virágot árnyaló, óvó tenyeredből
átrezgő hullámot, érintés melegét,

mert mi lehetne más, ami még életet,
személyességünk a másik ügyéhez,
az érintésig szelídülő óhaj:
ketten alkotunk egypulzusú párost,
egészen addig,
amíg lehet.

Gyulai anzix

A rozsdás vízben megfürödtünk,
a tiszteletes úr vidám volt,
ettünk-ittunk és jókedvünkben
összekevertünk közelt-távolt.

Rakéta robbant lengyel földön,
ez már, mondták, ötödik cikkely,
pipacsmosoly a Körös-parton
vitába szállt félelmeinkkel.

Ez, persze, álmom része volt csak,
másnap reggel újból fürödtünk,
a várfalon napfény viháncolt,
„örök az élet” – nekem úgy tűnt.

A bronzba öntött délutánban
ortodoxok mentek misére,
mi mártírszobrok közt bolyongtunk,
valószerűtlen kincs a béke.

Hamisan szólt az esti himnusz,
a hangszer szörnyűen hibádzott,
Erkel (ha tudná), elmorogna
bajsa alatt egy csöndes átkot.

Facebook-versek cukrászdája

Válasz Lengyel Attila kérdésére

A műfajt kérdezted, a műfajt!
Nincs műfaja az öncsalásnak.
Milyen szabály vethetne gátat
a szenvelgésnek, hasbeszédnek?
Milyen erő vésné szabállyá
az ömlengést, a látszat árnyát,
gondolhatnál politikára,
de versre nem, az nem tűri el.

Az önimádó túlkínálat,
a mámorító elfogultság
úgy surran át önámításba,
mint gyóntatópap gyűrűs ujján
a fénytörés a rácshomályon,
avagy a vágyott bűnbocsánat
nyomán a mézes hüppögések.

A józan mérték, mint az árnyék,
hűsíthetné a hőhullámot,
de túlfűtött cukrászda-lázban,
ámítás tortaműhelyében
cukrászlegény kavarja krémjét,
keverve hozzá sok negédet,
reszket turbános indiáner
felpumpált habja, sikeréhség
csurrantja szájra, olvasóra
az olvadozó vágymeséket.

A játék – tán lehetne érdem,
a csipkelődő, könnyű tréfa,
az ironikus önbírálat
derűbe hajló képessége,
de tudhatod, az elvakultnak
nincsen derűje, önhibája,
másan röhög, magát kínálja
tülekvő, sértett indulattal.

Így hát, barátom, ne keresgélj
a túlcifrázott titkok nyitját,
mert nincs titok és nincsen nyitja,
sem műfaja a bandzsításnak,
csupán a híres álvalóság
keres magának fényes pultot,
tálcán kínál habcsókos élményt,
versnek álcázott rigójancsit.

Láncolat

Hol vannak a
lövészárkos,
vesztes ükapák,
Donig hajsolt,
vérbe dermedt,
fagyott dédapák,
eltűntek a
Recskre hurcolt
néma nagyapák,
csömörbe fúlt,
agyonhajsolt,
részege apák.

Mindössze száz év:
születés, halál,
riasztóan lejtős volt a
nemzeti spirál.

Most már bizony
ti jönnétek,
pökhendik, hiúk,
göndör-pajkos,
szivárványos,
szűkvállú fiúk,
előre tolt,
máshol képzett
nyegle unokák,
félrenevelt,
ellenséges
Andrisok, Katák.

*

Ha kiválna a ködből,
jajszóból, lőporfüstből
az a négy
felmorzsolt
nemzedék,
felvonná bizonynyal
szuronyló szemöldökét,
kérdézné joggal, jó okkal,
ugyan már, legények,
hová tűnt a lényeg,
a hazát szólító
ünnepnapi ének,
mire föl
ez a bűsz,
nagy fenekedés,
ez a léggömbbé fúvott,
álnok lebegés,
mire jó
ez az imbolygó öntudat,
vagy már nem hazátok
ez a csonkán is gyönyörű földdarab?
Haszonlesők telke csak?
Züllő nyárikert, zsongó drogpiac?
Árulás eszmés ligete, harcias
kábulat?

*„Hisz élnek dolgozók itt,
költők is büntelen”,*
miért lenne hát reménytelen
a méltó küzdelem?
Ha nagy néha színre lép
egy-egy lüktetően bátor,
tisztá nemzedék
(mint a reformkor büszke ifjai),
miért kell a szándékot
mint rívó csecsemőt
azonnal
vízbe (vérbe) fojtani?

Szálnalmas, felbérelt
lányok és fiúk,
mi lesz a kiút?
Ki vállal majd
jövőnkért
gyönyörű terheket,
– immáron (jól látszik)
helyettetek?

Lőrinczy György (György Lőrinczy) (1935–1981): Wall Street, New York, 1977–1978
(zselatinos ezüst nagytás, 24,8×20,3 cm, Virginia Museum of Fine Arts), © Virginia
Museum of Fine Arts, Richmond